

De Toekomst van het Platteland

Vergrijzing!

Hoe houd je je dorp vitaal?

Studiedag

Donderdag 17 maart (10:00 - 17:00 uur)

Landgoed Overcinge Havelte

Organisatie:

Kring Andragologie, KringGeografie en Planologie UvA - Learn for Life

Kosten:

Studenten €30,-

Vertegenwoordigers van vrijwilligersorganisaties €60,-

Professionals/vertegenwoordigers van bedrijven, instellingen

en (semi-) overheden € 90,-

KRING ANDRAGOLOGIE
KRING GEOGRAFIE EN PLANOLOGIE

Dutch Platform for
International Adult
Education

Deze studiedag is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de provincie Drenthe

Voor aanmelden en meer informatie klik [hier](#)

Vergrijzing! Hoe houd je je dorp vitaal?

Introductie

Het is begrijpelijk dat er veel aandacht is voor krimp op het Nederlandse platteland. Maar de vergrijzing die zich daar voordoet is veel omvangrijker dan de bevolkingsdaling. De vergrijzing levert vooral in plattelandsgebieden met krimp grote uitdagingen op. Zeker nu de overheid meer aan de oudere zelf en de lokale samenleving overlaat.

Regionale en lokale verschillen blijken zowel voor krimp als voor vergrijzing van groot belang. Bovendien verwacht men dat in de nabije toekomst de ruimtelijke verschillen, tussen regio's, tussen gemeenten en tussen dorpen, zullen toenemen. Die ruimtelijke verschillen hangen samen met de groeiende diversiteit onder ouderen op het platteland. Vooral het onderscheid tussen ouderen die vitaal ouder worden en kwetsbare ouderen blijkt van belang. Een deel van de ouderen blijft de regie houden, is in staat echte keuzes te maken en heeft op het platteland een 'passende' plek verworven. Maar voor een ander deel van de ouderen levert de directe omgeving van hun dorp vooral een extra handicap op en doet zich het gevaar voor van uitsluiting en sociaal isolement.

Op het Nederlandse platteland ontstaan tegelijkertijd allerlei initiatieven van burgers die op de lokale problemen in dorpen inspelen. Bieden deze burger-collectieven nieuwe vormen van solidariteit tussen de generaties?

De studiedag is bedoeld voor:

- actieve burgers (ouderen en betrokken op ouderen) van plattelandsgebieden die met krimp te maken hebben/krijgen, zoals bewoners betrokken bij burgerinitiatieven gericht op wonen, welzijn en zorg voor ouderen, leden van dorpsraden, gemeenteraden en provinciale staten, ouderenorganisaties, adviesraden
- gemeentelijke en provinciale bestuurders
- ambtenaren en andere professionals op het gebied van wonen, zorg en welzijn van ouderen op het platteland
- onderzoekers en geïnteresseerde studenten van universiteiten en hogescholen

Voor aanmelden en meer informatie [klik hier](#)

Programma in hoofdlijnen

OCHTEND

Welkom door de dagvoorzitter prof. dr Dirk Strijker (Rijksuniversiteit Groningen) en introductie tot het thema door dr Frans Thissen (Universiteit van Amsterdam)

Vergrijzing! Hoe houd je je dorp vitaal?

Het platteland heeft te maken met krimp én vergrijzing. Dat geeft steeds vaker aanleiding tot collectieve actie van (oudere) plattelanders. Wat staat ons de komende tijd te wachten en wat kunnen (oudere) dorpsbewoners daar zelf aan doen?

Dr Frank van Dam, Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag

Verhuizen, verbouwen of verdragen?

Zijn woning en woonomgeving op het platteland (in een context van krimp en vergrijzing) geschikt voor ouderen? Zo niet, welke aanpassingen zijn dan nodig? En in welke mate zijn ouderen zelf verantwoordelijk voor deze aanpassingen? En voor welke strategieën kunnen ze daarbij kiezen? Wat zijn de belemmeringen? Wat zijn de kansen? En wat is hierbij de rol van de lokale overheid?

Dr Klaske Wynia, UMCG, afdeling Gezondheidswetenschappen, Programmaleider van SamenOud, Groningen

SamenOud, anders denken, anders doen

Ouder worden gaat gepaard met afname van gezondheid en toename van afhankelijkheid. Dit brengt onzekerheden met zich mee over de (eigen) laatste levensfase: Kan ik thuis blijven wonen? Wie biedt mij ondersteuning als dat nodig is? Kan ik zelf blijven beslissen wat ik het liefste wil? SamenOud [www.samenoud.nl] is een nieuw zorgmodel dat ouderen ondersteunt bij de gevolgen van het ouder worden en de eigen regie en zelfredzaamheid ondersteunt. Uit onderzoek blijkt dat ouderen zich veilig en geborgen voelen en de kosten gelijk blijven.

Dr Lotte Vermeij, Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag

Goud oud

Ouderdom gaat gepaard met dagelijkse beperkingen en uitdagingen. Nu steeds meer ouderen steeds langer zelfstandig wonen, wordt de lokale omgeving belangrijker voor hun kwaliteit van leven. Van dorpen wordt vaak verondersteld dat zij ouderen ondersteuning en geborgenheid bieden, maar wat betekent ouderdom eigenlijk voor de lokale inbedding? Welke verschillen bestaan er in dit opzicht tussen ouderen en welke bijdrage levert de lokale gemeenschap aan het welzijn van ouderen?

Is de participatiesamenleving de weg vooruit?

Een nieuwe samenleving is volgens velen in aanbouw. Allerlei vormen van samenwerking van gewone burgers nemen explosief toe, zo ook in de ouderenzorg. Met het oog op de vergrijzing juichen we deze initiatieven toe. Maar er zijn ook vragen. Wat zijn bijvoorbeeld de voor- en de nadelen van deze vorm van organisatie? Bovendien, dergelijke organisatievormen zijn niet nieuw. Kunnen we leren van die samenwerkingsverbanden uit het verleden?

MIDDAG

De vijf workshops in de middag behandelen concrete acties op het gebied van wonen, welzijn en zorg en welke succesfactoren daarbij een rol spelen.

1. De meeste ouderen willen zolang mogelijk in hun eigen huis blijven wonen. Dat betekent vaak dat aanpassingen aan de woning nodig zullen zijn. Mieke Koot van Generatiethuis heeft een tool ontwikkeld om eenvoudig vast te kunnen stellen welke aanpassingen wenselijk zijn en wat dat aan kosten met zich meebrengt.
2. 'Community right to challenge' is een middel voor bewonersgroepen om de gemeente uit te dagen als zij denken dat ze de zorg beter kunnen verlenen dan de gemeente. Marian van Voorn van CMO Stamm uit Drenthe brengt cases vanuit haar praktijk in.
3. Vitale dorpsgemeenschappen zijn belangrijk om het wonen, zorg en welzijn op eigen maat en wens te realiseren. Sociale cohesie, sociaal kapitaal en methoden om deze te activeren en positief te benutten zijn daarbij uitgangspunten. Lourens Koomans van Feniks Maatschappelijke Opbouw laat vanuit de praktijk zien hoe dat kan.
4. Frans Thissen, gastdocent Sociale Geografie van de UVA, gaat in op de vraag hoe ouderen zich blijvend thuis kunnen voelen in hun dorp.
5. Janneke Verdijk van de stichting Welzijn Midden Drenthe gaat in op leerzame internationale ervaringen op het gebied van bewonersparticipatie.

In de workshops ligt de nadruk op het verwerven van nieuwe kennis en het toepassen ervan in de eigen situatie.

Afsluiting en bespreking van de ervaringen in de workshops onder leiding van de dagvoorzitter, gevolgd door een borrel.